

נְשִׁבָּעָה בְּאוֹקְטוּבֵר

מעגלי שיח ולקט הצעות לבתי הספר
התיכוניים לציון שנה לשבעה באוקטובר

מִבְקֵשׁ מָקוֹם שָׁקֵט עָלָיו תּוֹנַח הַנֶּפֶשׁ.
לְכֻמָּה רָגָעִים בְּלִבְד.
מִבְקֵשׁ מָקוֹם שִׁישְׁמֹשׁ מִדֶּרֶךְ לְכַף הָרֶגֶל.
לְכֻמָּה רָגָעִים בְּלִבְד.

מִבְקֵשׁ עֲצִיץ, עֵלָה, גִּבְעוּל, אוֹ שִׁיחַ, שְׁלֹא יָקוּם
וְיִתְקַפֵּל כְּשֶׁהִיא תָּבוֹא. לְכֻמָּה רָגָעִים בְּלִבְד.

מִבְקֵשׁ דְּבוּר אֶחָד, נָקִי, נָעִים וְחָם שִׁישְׁמֹשׁ סִפְסָל,
מִקְלָט, לְמִישֵׁהִי, קְרוּבָה שְׁלִי, יִלְדָה-יוֹנָה, נִפְשִׁי שְׁלִי,
אֲשֶׁר יֵצֵאָה מִן הַתְּבָה, לְכֻמָּה רָגָעִים, בְּשָׁעוֹת הַבֶּקֶר,
וְלֹא מֵצֵאָה מֵאֵז מְנוּחַ לְרִגְלָהּ.

(אדמיאל קוסמן, "מבוקש", בתוך: 'סמרטוטים רכים',
הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1990, עמ' 37)

מעגלי שיח

בימים אלה אנו מציינים שנה לאירועי השבת הארורה ההיא. לצד הטקסים שיתקיימו בבתי הספר, אנו מציעים לכם לקיים שבוע של מעגלי שיח - שבוע שבו כל יום יפתח במעגל שבמרכזו שאלה המאפשרת דיון, הבעת רגשות ועמדות במקום בטוח ומוגן.

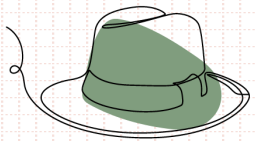
בערכה שלפניכם הצעה לניהול מעגלי שיח על פי ששת הכובעים של אדוארד דה בונו - כלי חשיבה המאפשר חשיבה רחבה על מצבים, בעיות, נושאים ורעיונות ובו כל כובע מייצג סוג אחר של חשיבה. לצד כל כובע צרפנו כלים ומתודות שיסייעו להם לעזור את השיח במעגל.

להרחבה על כובעי החשיבה של אדוארד דה בונו:

ששת כובעי החשיבה / אתר ברנקו וייס

ועוד מתודות לניהול מעגלי שיח

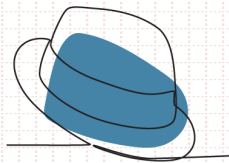
פרקטיקות לניהול דיון בכיתה / משרד החינוך

כובע ירוק

חשיבה יצירתית

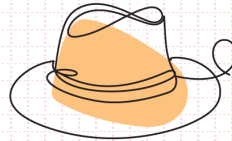
איך אתם כבני נוער יכולים להשפיע על המצב? אילו אתגרים אתם מזהים בסביבתכם ומה אתם יכולים לעשות כדי להתמודד איתם?

כובע כחול

חשיבה על החשיבה

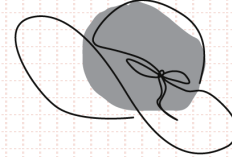
מה השתנה בחשיבה שלנו מאז השבעה באוקטובר? מה נהגתם לחשוב לפני השבעה באוקטובר? מה אתם חושבים עכשיו?

כובע צהוב

חשיבה חיובית

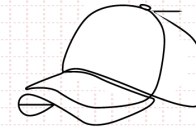
מהי התקווה שלנו? אילו אירועים במהלך השנה הזו חיזקו את התקווה שלנו?

כובע שחור

חשיבה ביקורתית

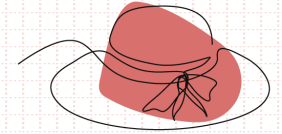
במרחק של שנה, איזו ביקורת יש לנו? על מי? על מה?

כובע לבן

חשיבה ניטרלית

מה אנחנו יודעים היום שלא ידענו לפני שנה? מה אנחנו עדיין לא יודעים?

כובע אדום

חשיבה רגשית

שנה אחרי השבעה באוקטובר: מה הרגשנו אז ומה אנחנו מרגישים היום?

1-2-4 כולם

כלי חשיבה

קלפי תקווה

קלפי נקודות מבט

דף מארגן

קלפי רגשות

איך יוצרים מרחב בטוח במעגל שיח?

קיום שיח עם בני נוער בנושאים אקטואליים בתוך מציאות כואבת עלול להיות נפיץ ומתסכל. ולמרות זאת יש ערך רב בקיומו. מעגלי שיח מאפשרים קול שווה לתלמידים. הם משרטטים גבולות מובחנים גם כשבמציאות מחוץ לכיתה גבולות השיח פרוצים. הם מלמדים את בני הנוער לקחת אחריות על דבריהם ומאפשרים ביטוי רגשות וחשיבה רפלקטיבית.

כאנשי חינוך אנו צריכים לדאוג לתחושת הביטחון של התלמידים והתלמידות גם כשעוסקים בנושאים כואבים. לפניכם כמה עקרונות לניהול בטוח של מעגלי השיח:

1. כמובילי הדיון וכמנהיגים חינוכיים, זכרו מה מטרת השיח: חיזוק החוסן, הרגעה, הפחת תקווה ועיבוד רגשי. אין זה אומר שלא נעסוק בכאב, בתסכול או בביקורת, אבל הובלת הדיון, תהיה אחראית, מאוזנת ומחזקת.

2. שרטטו את גבולות השיח. דברו עם התלמידים והתלמידות על כך שהשיח יכול להציף רגשות שליליים ואי-הסכמות והציגו מה לגיטימי ומה לא לגיטימי שיקרה בכיתה.

3. קבעו עם הכיתה את כללי השיח וכתבו אותם על הלוח. שאלו את התלמידים והתלמידות - מה צריך להתרחש במעגל על מנת שתרגישו בטוחים להביע רגשות ומחשבות? השתדלו לכתוב את הכללים בניסוח חיובי. לדוגמה: דברו בכבוד זה לזו, אפשרו לחברי הכיתה לסיים את דבריהם, במצב של אי-הסכמות בטאו את העמדה שלכם מבלי לבטל את העמדה הנגדית.

מעגל הקשבה אינדיאני

מעגל הקשבה אינדיאני היא טכניקה שבה במהלך השיח עובר מקל אינדיאני (או כל חפץ דיבור אחר שתבחרו) בין היושבים במעגל. רק מי שאוחז במקל יכול לדבר. כל שאר המשתתפים עסוקים בהקשבה פעילה. טכניקה זו מגבירה את הביטחון בקבוצה ומייצרת אמפתיה.

1 החפץ עובר במעגל מאחד לשני, לפי הסדר.

2 רק מי שאוחז בחפץ מדבר. אסור להפריע לו, להתפרץ לדבריו או לקטוע אותו.

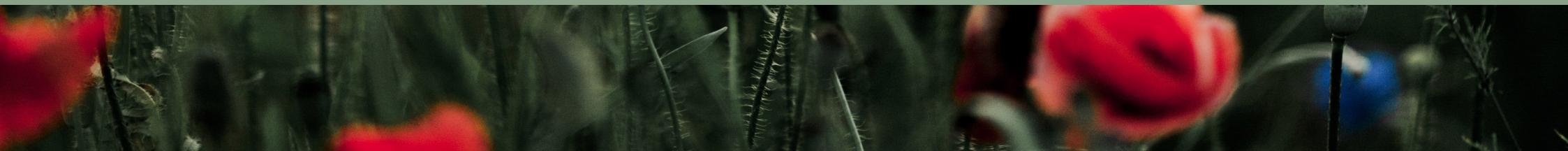
3 אפשר לדלג על משתתף שבחר לא לדבר במעגל.

4 כשמקשיבים, מקשיבים מהלב ללא ביקורת, שיפוטיות או עצות.

5 כשמדברים, מדברים מהלב באופן אותנטי מחוויות או מחשבות אישיות.

6 כשמתייחסים לדברי האחר מדברים בשפת "אני" - אני מרגיש... אני חושב..., ולא בשפת "את/ה" - הדברים

ומה עוד אפשר לעשות?

טקס

נבר שנה - טקס זיכרון לבית ספר תיכון / המגדלור

שירה

לקרוא לנתח ולכתוב שירים. מצורפים קישורים
לאתרים שאספו שירה שנכתבה במהלך השנה
האחרונה:

אוצר השירה - שירי השבעה באוקטובר

לדבר גלויות על השבעה באוקטובר / גלויה

ערב שירים

להתכנס יחד ולשיר שירים שנכתבו על השבעה
באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל. מצורפים
קישורים לשירים שנכתבו בנושא בשנה
האחרונה:

שירי מלחמה: השירים שמלווים אותנו מאז שבעה
באוקטובר / כאן 11

תערוכה

להקים תערוכה של תוצרים של תלמידים
ותלמידות בנושא או של יוצרים: תערוכה של
שירים, ציורים, צילומים וכו'

אתר הפייסבוק של האמן שושקה

למידה

רב-תחומית

שבוע של למידה בכל תחומי הדעת של נושאים
המתקשרים לשבעה באוקטובר ולמלחמת חרבות
ברזל.

שיעורי חינוך

ערכת מערכים לשעת חינוך / משרד החינוך

פעילויות

אסופת פעילויות שונות לציון השבעה באוקטובר

365 ימים בשבי

שיעורי חינוך בנושא החטופים

שיעור חינוך בנושא
השבת החטופים

המעורר

הנתונים בצרה
ובשביה

תנועת אדיאל

ימים של בדידות
מכון שלום הרטמן

להחזיר אותם
הביתה

מערך פעילות בנושא
הילדים החטופים
בעזה / מנהל חברה
ונוער, משה"ח

פדיון שבויים
במסורת היהודית

תרבות il

מה אנחנו יכולים
לעשות כדי לתמוך
במאבק להחזרת
החטופים?

תנועת הצופים

מערך שיעור בנושא
פדיון שבויים

לב לדעת

סליחה על השאלה
עם משפחות
החטופים

כאן 11

